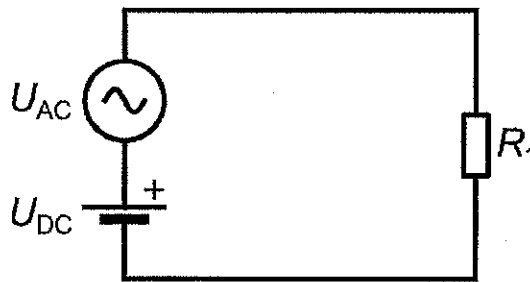

Mukana saa olla oma laskin (myös graafinen/ohjelmoitava laskin sallitaan muisti nollattuna).
Tätä tenttikysymyspaperia ei tarvitse palauttaa.

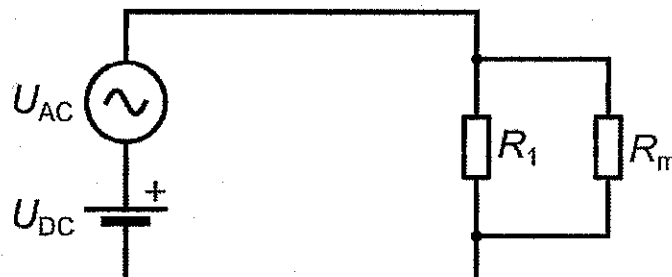
Vastaa kaikkiin viiteen tenttikysymykseen.

1. Selitä lyhyesti seuraavat kurssin aihepiireihin liittyvät termit. Kirjoita korkeintaan kaksi virkettä jokaiseen kohtaan.
  - a) Data
  - b) Virran tehollisarvo
  - c) Induktanssi
  - d) Oskilloskooppi
  - e) Vaihevaste
  - f) Normalisoitu taajuus

2. Kuvassa on virtapiiri, jonka sarjaankytketyt jännitelähteet muodostavat sinisignaalin. Sen tasajännitteen tehollisarvo on $U_{DC} = 7 \text{ V}$ ja vaihtojännitteen tehollisarvo on $U_{AC} = 5 \text{ V}$. Laske vastuksen kuluttama keskimääräinen teho P , kun vastuksen resistanssi on $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$. Anna lopullinen vastaus dBm-yksikössä. [Vinkki: Keskimääräinen teho watteina on keskimääräisten DC- ja AC-tehojen summa eli $P = P_{DC} + P_{AC}$.]

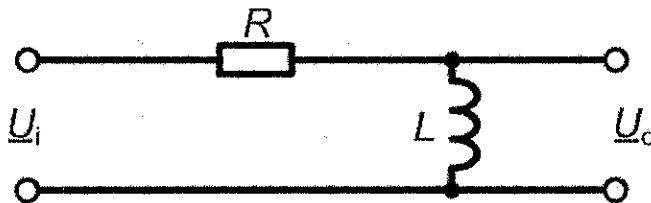
3. Edellisen tehtävän virtapiiriin kytketään yleismittari mittaamaan vastuksen $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$ yli olevaa jännitettä. Yleismittari voidaan tässä tilanteessa mallintaa rinnankytkettynä vastuksena $R_m = 10 \text{ M}\Omega$ alla olevan kuvan mukaisesti.
  - a) Piirin resistanssi on siis alun perin $1 \text{ k}\Omega$. Kuinka paljon yleismittarin kytkeminen muuttaa piirin resistanssia?
  - b) Jos yleismittarin resistanssi olisikin vain $R_m = 1 \text{ k}\Omega$, mikä tällöin olisi yleismittarin vaikutus kyseisen piirin resistanssiin?
  - c) Yleensä mittalaitteen toivotaan vaikuttavan mitattavaan piiriin mahdollisimman vähän. Kun mitataan jännitettä, kannattaako yleismittarin resistanssin olla siis suuri vai pieni?

KÄÄNNÄ! – Tehtävät jatkuvat toisella puolella.

4. Alla olevassa kuvassa on suodin, joka on muodostettu kytkemällä vastus ja kela sarjaan. Suotimen sisäänmenojännite on $\underline{U}_i$ ja ulostulojännite on $\underline{U}_o$.

- a) Johda suotimen siirtofunktio $H(\omega)$. [Vinkkejä: Kelan impedanssi on $j\omega L$. Jännitteenjakosäännön mukaan: Jos impedanssien Z_1 ja Z_2 sarjaankytkennän yli oleva jännite on $\underline{U}$, impedanssin Z_2 yli oleva jännite on $\underline{U} \cdot Z_2 / (Z_1 + Z_2)$.]
- b) Mikä on siirtofunktion arvo taajuudella 5 kHz? Vastuksen resistanssi on $R = 390 \Omega$ ja kelan induktanssi on $L = 20 \text{ mH}$. Muista, että siirtofunktion arvo on kompleksiluku. Ilmoita vastaus kulmam muodossa eli itseisarvo ja vaihekulma. [Vinkki: kompleksiluvun $a + jb$ itseisarvo on $\sqrt{a^2 + b^2}$ ja vaihekulma on $\arctan \frac{b}{a}$, kun $a > 0$.]

5. Suotimet ovat erittäin tärkeitä piirielementtejä, kun signaaleita halutaan muokata.

- a) Miten alipäästösuoitin muuttaa signaalia? Entä kaistanpäästösuoitin?
- b) Hahmottele kuva alipäästösuoitimen amplitudivasteesta. Merkitse kuvaan suotimen
- i) rajataajuus,
  - ii) päästökaista,
  - iii) estokaista,
  - iv) kaistanleveys.

Tässä on siis tarkoituksena piirtää periaatteellinen kuva, eikä mitään lukuarvoja tarvitse välttämättä kirjoittaa. Muista kuitenkin nimetä vaaka- ja pystyakselit, jotta tiedetään, mitä suureita ne esittävät.